

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 8. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izdaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 4.— L. Za inozemstvo: 15.20 L.
EKLUJUCNO ZASTOPSTVO za oglase in Kraljevine Italije in inozemstva imo
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Bombe su Derna, Tobruk e Malta

Attività di artiglieria sul fronte cirenaico — Azioni contro le retrovie nemiche

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 21 gennaio il seguente bollettino di guerra n. 598:

Sul fronte cirenaico scarsa attività di artiglieria.

Colonne motorizzate e corazzate nemiche in movimento intenso nelle retrovie sono state efficacemente attaccate da reparti dell'aviazione che hanno bombardato, con buon successo le opere portuali di Derna e Tobruk ed incendiato un mercantile alla fonda.

Bombe na Derno, Tobruk in na otok Malto

Tepniško streljanje na cirenaški fronti — Letalske operacije v sovražnem zaledju

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 21. januarja naslednje 598 vojno poročilo:

Na cirenaškem bojišču omejeno topniško delovanje.

Sovražne motorizirane in oklopne kolone, ki so se živahnno premikale v zaledju, so uspešno napadli letalski oddelki, ki so z dobrim uspehom bombardirali pristaniške naprave v Derni in Tobruk ter zazgali trgovski parnik v Luki.

V ponovnih akcijah proti Malti so nemška letala odvrgla bombe srednjega in težkega kalibra na važne vojaške cilje. Ladja srednje tonaže je bila zadeta pred

Torpedni letalci — največja nevarnost za sovražne konvoje

Operacijsko področje, 22. jan. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefanut). Kadarsmo obiskali torpedne letala, smo vedno doživeli kakšno presečenje. Torpedni letalci so izredno simpatični tovariši, navdušiti za svoje orožje in ravndusno do nevarnosti. Ako kdo sodeluje pri torpediranju, je tako zadovoljen, da nikoli več ne zapusti te specialite ter se bo takoj javil za sodelovanje v novi akciji. To se je zgodilo nekemu starejšemu pilotu, ki je sodeloval s posadko mladih izredno držnih torpedoletačev, ki so se vrnili s številnimi podvzeti v vzhodnem Sredozemljiju, katero omenja vojno poročilo st. 597. Torpedoletec ima instinkt lovecev in vojaščino, to so konvoji na morju.

Predvčerajnjim zjutraj je neki izredno hrabri letalski poročnik odšel iskati so-

Nadaljnji srditi boji na doneškem bojišču

Nemško vojno poročilo — Tudi v srednjem in severnem odseku se borbe nadaljujejo — Živahnno udejstvovanje letalstva

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 21. jan. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na doneškem bojišču je prišlo tudi včeraj do srditih bojev. Sovražne sile, ki so ob gornjem teku reke prodre med nemške čete, so bile pri protinapadu vrzene nazaj. Na sovjetski strani je bilo pri tem 1100 ljudi ubitih, nekaj 100 pa ujetih. Zamenjene je bilo 19 topov in 30 strojnic.

Tudi v srednjem in severnem odseku bojišča je sovražnik nadaljeval svoje napade. V obrambnih bojih in uspehl protinapadih so bile sovražnika prizadete znova vzhodno, na vsej vzhodni fronti pa so uspešno posegale v obrambne skode.

V bitki pri Feodosiji se je medtem stelo 10.650 ljudi, plen pa je narasel na 85 oklopnih vozov in 175 topov. V ozini pri Keretu so letalske sile z bombami poskodovale večjo sovražno vzhodno ladjo, na vsej vzhodni fronti pa so uspešno posegale v obrambne boje.

Na Ledenski morju je nemška podmorica potopila 1 rušilec in 1 parnik, ki sta plula v močno zaščitenem sovražnom konvoju. Drugi rušilec in 2 parnika so bili s topredi poskodovani.

Bojna letala, ki so bila na izvidniških poletih nad morjem okrog Anglije, so z bombami zadelo pristaniške naprave in veliko industrijsko tovarno ob vzhodni obali Anglije, kakor tudi neko radijsko oddajno postajo v južnovzhodni Angliji.

V severni Afriki nezatnato topniško delovanje na obeh straneh. Britanske čete, ki so bile na pohodu po obalni cesti, in ladje ob severni afriški obali so bile bombardirane z dobrim učinkom.

Letala so podnevi in ponoči uspešno napadača vajeto in britanska letalca na otoku Malti.

V pretekli noči so neznatne sile sovražnega letalstva bombardirale obalno ozemlje v severozapadni Nemčiji. Nekaj hiš je bilo poškodovanih. Stire britanski bombniki so bili sestreljeni. Pri tem je dosegel

In ripetute azioni contro Malta, velivoli tedeschi hanno sganciato bombe di mezzo e grosso calibro su importanti obiettivi militari, un pirocafo di medio tonnellaggio è stato colpito innanzi al porto di La Valletta. Risultano abbattuti in combattimento un Hurricane ed un Gladiator.

Apparecchi inglesi hanno sorvolato, nella notte sui venti, la regione di Eleusi (Grecia) dove il lancio di spezzoni incendiari ha causato soltanto alcuni danni a fabbricati civili.

Bombe na Derno, Tobruk in na otok Malto

Tepniško streljanje na cirenaški fronti — Letalske operacije v sovražnem zaledju

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 21. januarja naslednje 598 vojno poročilo:

Na cirenaškem bojišču omejeno topniško delovanje.

Sovražne motorizirane in oklopne kolone, ki so se živahnno premikale v zaledju, so uspešno napadli letalski oddelki, ki so z dobrim uspehom bombardirali pristaniške naprave v Derni in Tobruk ter zazgali trgovski parnik v Luki.

V ponovnih akcijah proti Malti so nemška letala odvrgla bombe srednjega in težkega kalibra na važne vojaške cilje. Ladja srednje tonaže je bila zadeta pred

Torpedni letalci — največja nevarnost za sovražne konvoje

Operacijsko področje, 22. jan. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefanut). Kadarsmo obiskali torpedne letala, smo vedno doživeli kakšno presečenje. Torpedni letalci so izredno simpatični tovariši, navdušiti za svoje orožje in ravndusno do nevarnosti. Ako kdo sodeluje pri torpediranju, je tako zadovoljen, da nikoli več ne zapusti te specialite ter se bo takoj javil za sodelovanje v novi akciji. To se je zgodilo nekemu starejšemu pilotu, ki je sodeloval s posadko mladih izredno držnih torpedoletačev, ki so se vrnili s številnimi podvzeti v vzhodnem Sredozemljiju, katero omenja vojno poročilo st. 597. Torpedoletec ima instinkt lovecev in vojaščino, to so konvoji na morju.

Predvčerajnjim zjutraj je neki izredno hrabri letalski poročnik odšel iskati so-

luko v La Valetti. V zraku je bil sestreljen 1 »Hurricane« in 1 »Gladiator«.

Angleška letala so v noči na 20. t. m. podelili nad pokrajino Eleusi v Grčiji, kjer so zazigalnim listici povzročili le nekaj škode na civilnih poslopih.

Najvišje odlikovanje za generala Romela

Berlin, 22. jan. s. Hitler, vrhovni poveljnik vojske, je postal generalu Romelu, velivolu oklopne elinice v Severni Africi, brzovojnik, s katero mu sporoča, da mu je podelil kot šestemu oficirju vojske hrastov list z meči, odlikovanje viteza reda Železne krize.

Velikovska posadka na singapurskem otoku je odrezana od Malajskega polotoka — Naglo prodiranje v Birmanijo

Berlin, 22. jan. s. Berlinski tisk opozarja na važnost programatičnih izjav japonskega zunanjega ministra. Po komaj 6 tednih vojne, piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, se že jasno kažejo konstruktivni okviri novega reda, ki bi nadomestil anglo-ameriško oblast v vzhodni Aziji. Že danes se kažejo s presenetljivo jasnostjo oblike novega položaja, ki ga je Japonska pripravila v tem delu sveta.

Prav Togo je izrisal vojaške dogodke na Pacifiku in označil njihov pomen v obsežnem okviru velikega konflikta med silami vzhodne Azije. Med tem se Japonska se stalno ojačuje in dobiva edalje bolj stvarne in odločilne oblike na vseh področjih.

Na tej mogočni fronti novega reda Angleška klub v vsem naporom ne bosta nikoli prodrlj. Kakršen koli manevr v tem smislu je osočen na neuspehu.

Japonska bo kmalu uničila čungkinški režim. Trdno sem prepričan, je zljubljen milistrski predsednik, da je prišla ura pridružitve 400 milijonov Kitajcev v Japonski. Zato smo zadovoljni, da je rekel ministrski predsednik, da naši zaveznički in zlasti Italija in Nemčija dosegata stalno nove uspehe skupno z Japonsko za vzpostavilo novega reda na svetu. Japonska bo

tisti s polnim razumevanjem za njun napredok v blagostanje, če bosta izrazili željo po sodelovanju z nami.

Japonska bo kmalu uničila čungkinški režim. Trdno sem prepričan, je zljubljen milistrski predsednik, da je prišla ura pridružitve 400 milijonov Kitajcev v Japonski. Zato smo zadovoljni, da je rekel ministrski predsednik, da naši zaveznički in zlasti Italija in Nemčija dosegata stalno nove uspehe skupno z Japonsko za vzpostavilo novega reda na svetu. Japonska bo

še ojačila svojo solidarnost s temi zavezničkimi na vojaškem, diplomatskem in gospodarskem področju.

Izpolnjeni bodo načrti za bodočo obnovno na najširši podlagi. Spriča teh okoliščin, mora naša država se lahko posvetiti vse svoje energije, da zmaga in spravi sovražnike na koleno. Vlada bo koncentrirala vse sredstva in v dvojnih proizvodnjah važnih industrij za narodno obrambo. Vlada bo tudi vse storila za zboljšanje in izpopolnitve prehrane v vojnem času.

OBRISI NOVEGA REDA

NA DALJNEM VZHODU

Odmek programatičnih izjav japonskega zunanjega ministra — Japonska pričakuje, da se bodo združili vsi vzhodnoazijski narodi v skupnem frontu

Berlin, 22. jan. s. Berlinski tisk opozarja na važnost programatičnih izjav japonskega zunanjega ministra. Po komaj 6 tednih vojne, piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, se že jasno kažejo konstruktivni okviri novega reda, ki bi nadomestil anglo-ameriško oblast v vzhodni Aziji. Že danes se kažejo s presenetljivo jasnostjo oblike novega položaja, ki ga je Japonska pripravila v tem delu sveta.

Prav Togo je izrisal vojaške dogodke na Pacifiku in označil njihov pomen v obsežnem okviru velikega konflikta med silami vzhodne Azije. Med tem se Japonska se stalno ojačuje in dobiva edalje bolj stvarne in odločilne oblike na vseh področjih.

Na tej mogočni fronti novega reda Angleška klub v vsem naporom ne bosta nikoli prodrlj. Kakršen koli manevr v tem smislu je osočen na neuspehu.

Japonska bo kmalu uničila čungkinški režim. Trdno sem prepričan, je zljubljen milistrski predsednik, da je prišla ura pridružitve 400 milijonov Kitajcev v Japonski. Zato smo zadovoljni, da je rekel ministrski predsednik, da naši zaveznički in zlasti Italija in Nemčija dosegata stalno nove uspehe skupno z Japonsko za vzpostavilo novega reda na svetu. Japonska bo

še ojačila svojo solidarnost s temi zavezničkimi na vojaškem, diplomatskem in gospodarskem področju.

Izpolnjeni bodo načrti za bodočo obnovno na najširši podlagi. Spriča teh okoliščin, mora naša država se lahko posvetiti vse svoje energije, da zmaga in spravi sovražnike na koleno. Vlada bo koncentrirala vse sredstva in v dvojnih proizvodnjah važnih industrij za narodno obrambo. Vlada bo tudi vse storila za zboljšanje in izpopolnitve prehrane v vojnem času.

Vedno bliže Singapuru

Angleška posadka na singapurskem otoku je odrezana od Malajskega polotoka — Naglo prodiranje v Birmaniji

Tokio, 22. jan. s. Agencija Domei dozvava, da se japonske sile edalje bolj pridružujejo otoku Singapuru in so dospele že 10 km od Johore Bharatu. Po informacijah iz neutralnih držav pa naj bi Japonci bili že v posesti tega zadnjega kraja. Če tudi bi 20.000 angleškim branilcem, ki jih japonske sile še vedno obklojujejo, uspelo zlomiči železni obrok otroke, sebi, da bi se v begu pomaknili na otok Singapur, bi bili blokrani od drugih japonskih ednic.

Glavnina japonskih sil, ki operira vzdolž zapadne obale Malaje, je zlomiči nadaljnji odpor Avstralcev južno od reke Muar in jih zadale ogromne izgube.

San Francisco je priznal, da je položaj v Singapuru obopen. Japonske letalske skupnine še naprej uničujejo vojaške objekte angleške trdnjave.

V Birmaniji so japonske sile, ki operira vzdolž zapadne obale Malaje, že zlomiči nadaljnji odpor Avstralcev južno od reke Muar in jih zadale ogromne izgube.

San Francisco je priznal, da je položaj v Singapuru obopen. Japonske letalske skupnine še naprej uničujejo vojaške objekte angleške trdnjave.

V Birmaniji so japonske sile, ki operira vzdolž zapadne obale Malaje, že zlomiči nadaljnji odpor Avstralcev južno od reke Muar in jih zadale ogromne izgube.

San Francisco je priznal, da je položaj v Singapuru obopen. Japonske letalske skupnine še naprej uničujejo vojaške objekte angleške trdnjave.

V Birmaniji so japonske sile, ki operira vzdolž zapadne obale Malaje, že zlomiči nadaljnji odpor Avstralcev južno od reke Muar in jih zadale ogromne izgube.

San Francisco je priznal, da je položaj v Singapuru obopen. Japonske letalske skupnine še naprej uničujejo vojaške objekte angleške trdnjave.

V Birmaniji so japonske sile, ki operira vzdolž zapadne obale Malaje, že zlomiči nadaljnji odpor Avstralcev južno od reke Muar in jih zadale ogromne izgube.

San Francisco je priznal, da je položaj v Singapuru obopen. Japonske letalske skupnine še naprej uničujejo vojaške objekte angleške trdnjave.

V Birmaniji so japonske sile, ki operira vzdolž zapadne obale Malaje, že zlomiči nadaljnji odpor Avstralcev južno od reke Muar in jih zadale ogromne izgube.

San Francisco je priznal, da je položaj v Singap

Naša visoka smučarska šola

Na smučišču pri Cekinovem gradu se zbira dan za dnem v množicah naš smučarski naraščaj

Ljubljana, 22. januarja

Ta zadeva se ne tiče le smučarjev in zato tudi ne spada pod sportno kroniko; to ni več le sport, temveč že pravo ljudsko gibanje. Toda gibanje tudi v idejnem programu besede, ne le mehanično premikanje in padanje po zakonu težnosti. Ne govorimo tudi le o naraščaju v ozjem ponenu besede, kajti med smučarski naraščaj je treba pristevati tudi odrasle, ki so že zdavnaj shodili, a se šele zadaj uče prestavljati noge, priklenjene na smuči. Prejšnja leta je bilo pri nas prirejenih mnogo smučarskih tečajev in tečajev smučarske tele vadbe. Vendar nismo imeli prave smučarske šole v Ljubljani, pristopne in skoraj obvezne, razen te v Tivoliju. To je hkrati osnovna in visoka smučarska šola. V nji se vam nudi smučarski pouk v vseh stopnjah in oblikah.

O tej šoli smo dolžni govoriti že zaradi tega, ker jo obiskujejo množice. Ne govorimo o zasebnem sanktiju in smučišču, ne o sportnem terenu tega ali onega sportnega društva. To je smučišče vse Ljubljane in včasih je na njem tako tesno, kakor da je tudi manifestacija sportnega navdušenja vse pokrajine. Posebno ob nedeljah naletis tam na takšno množico, da se vprav ustrasi.

Pri opisih je načadno najprej na vrsti zgodovina. Toda o Cekinovem gradu ne bomo govorili; priporočimo naj le, da imenima niti skupnega s cekini in pravljicami. Zgodovina ljudstva sportnega igrišča ob tem gradu pa je precej temna. Najbolj je zanimivo, da je smučanje in sanktanje tam prepovedano. Namreč nihče ni dovolil posebej smučanja in sanktanja na tej strmemi, sportno udejstvovanje je pa preprečeno v vsem Tivoliju. To pobočje ob vznožju Šišenskega vrha ni bilo tudi nikdar namenjeno za otroško igrišče. Prostor za otroško igrišče so pri nas iskal dolga leta in ko so ga našli ob Trubarjevem parku na drugi strani železnice, so ga preuredili — v park. Zdaj nastaja otroško igrišče ob tivolskem ribniku. Ravno bo kakor miza in zato pač ne bo namenjeno mladim smučarjem. V resnic je pa bilo tam že otroško igrišče, ko so se otroci še smeli drsnati na ribniku. Zimskoga sportnega igrišča bi torej naša mladina ne imela, če bi si ga sama ne osvojila pri Cekinovem gradu. Kdo je bil pionir, neznan junak, ki je tam prvi začel smučati in približal, ni znano. Prav tako ni znano, kdo si je tam prvi zlomil nogo. Sicer pa to smučišče uživa

izreden sloves pravega čudežnega kraja, kjer si nihče ne polomi udov. Menda se tam težko polomi že zaradi tega, ker je takšna gneča, da pogostoti nič za padanje.

Cudež je res, da sredi te nepopisne zmesnjave, »živahnega prometa« v pravem programu besede, premikanja v vseh smereh oranža iz nosovi, koncem hrbitenice, smučni, samni, sredi gozda smučarskih palic, ki igrajo tudi vlogo sulic, sredi te vrtoglavičce, meteza, kjer vse miglja in mrgoli, se prasi sneg, kakor sredi snežnega viharja — ni več zaletavanja in polomljenih kosti. Celo smuči polomijo tu več kakor udov Tisti, ki vozijo navzdol, predani blaženosti premikanja, so menda vsi v rokah angelov varuhov, kajti sama spremnost bi jim ne pomagala, da bi se izognuli vsem ovratom: tokovom sportnikov, ki vlačijo navzgor sani ali motovilijo s smučmi, kamor jih pač povleče, žrtvami sile težnosti, ki se kolabijo in premetavajo, kakor da je treščilo vanje. Niti tuljenje, ki tu igra vlogo prometnega signaliziranja, bi ne moglo preprečiti nesreč, kajti v tem splošnem hrupu nihče more silšati niti sam sebe.

Vendar ne smete misliti, da se meščani bojev tega vrveža in da si prej zavarujajo kosti v zavrovalnici, preden se udajo usodi in smučišči ali sanem. Ne smemo govoriti o otroškem igrišču, saj tu postajajo dinamični tudi okrogli meščani in tiste meščanke, ki doma zaradi svojih nežnih oblik ne vidijo več dobro niti na štedilnik. Zdi se, da se tu sankajo že dojenčki, ki se dolgo ne bodo shodili. Mamice jih varujejo v širokih naročjih in nudijo se ganjivi priзорi: vidite lahko ljubeče očete, ki tekajo slovesno za drvečimi sanmi in nosijo ženske torbice, pulovere, rokavice, vedno pravljene, da zberi kosti ljudljene žene in cetrov. Potem pa morajo seveda vleči sam navzgor, kakor se spodobi.

Igrische je seveda odgovorna: že zato, da ga lahko širijo po vsem volji. Tako se nekateri smučarji spusčajo mende z s samega Šišenskega vrha. To je namreč visoka slika, nizja je pa tam, kjer se konča strmina. Smučišče so postale tudi poti ob pobočju. Toda sneg je zglašen že povsod v nekaj dneh tako, da bi moral vse dan snežiti. Tudi zdaj je tam snega premalo. Z mrazom smo se še nekoliko zadovoljili. Uprgne je, da bo v tej zimi lahko se marsikdo končal to smučarsko visoko šolo in da tudi ne bo polagal izpita — v bolnici.

DNEVNE VESTI

— Uspešen lov ribičev iz Chioggie. Pred meseci se je v Gornjem Jadranu začel ribolov na sardine. Letos se je sicer nekako zakasnili, vendar so se ribiči iz Chioggie imenito izkazali. Sodelovalo je pri tem težkem in nemaločrtnem napornem delu okoli 1000 ribičev na 80 jadrnicah ter 20 posebnih motornih čolnih, ki so načašči zgrajeni za lov na sardine. Skupno so ribiči iz Chioggie našli letos 830.000 kg rib v vrednosti 5.500.000 lir. S tem so prekosili svoje tekme v Istri, ki so v prejšnjih letih našli v približno 6000 stotih rib.

— Pet let zapora za poskus umora lastne žene. Aprila lani se je 34letni brivec Italij Selvi javil na karabinjski postaji in povedal, da je nekaj trenutkov prej umoril svojo ženo, ki je po poklicu frizerka. Selvija so karabinjerji zadržali na postaji, sami so se pa podali v lokalnega njegev žene. Tam so našli ženo živo, vendar hudo ranjeno. Njeno stanje je bilo nevarno zaradi velike izgube krvi. Selvi ji je z rezilom škarji prizadel več ran. Ženo so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer je po treh mesecih ozdravila. Selvi se je sedaj zagovarjal pred sodiščem, ki ga je zaradi poskusa umora obsojilo na pet let zapora.

— Natačaj za načrte šol na prostem. Ministrstvo za narodno vzgojo je razpisalo poseben natačaj za izdelavo načrtov šol na prostem. Prvi natačaj se tiče načrtov šol s petimi razredi po 40 učencem, drugi pa šol z 20 razredi po 40 učencem. Prva nagrada znaša v obeh natačajih 10 tisoč lir, druga pa 5000 lir. Načrti morajo biti dostavljeni ministrstvu za narodno vzgojo do 15. marca.

— Čene konjskega mesa. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarje je v sporazumu z glavnim odborom za kontrolo cen določilo naslednje cene za konjsko meso: v I. kategoriji konji po 5.50 lire, osli, mule in mežgi po 4.00 lire za kježte teže, v II. kategoriji konji 4.70 lire, osli, mule in mežgi 4.10 lire, v III. kategoriji konji 3.90 lire, osli, mule in mežgi 3.30 lire. Potrošne cene za posamezne dele drobovine so določene takole: jetra 11.50, srce 9, ledvice 9.50, slezena 3.50, pljuča 3.50, jekš 16.50, možgani 19.50, kosti 0.50 in vampi po 5.50 lire.

— Zanimiv poziv hrvatskim umetnikom. Hrvatsko domobransko ministrstvo je pozvalo vse hrvatske kiparje, slikarje in grafike, naj se čimprej zglaže v novinskem oddelku ministrstva. Zlasti naj se zglaše kiparji, slikarji in grafiki, ki so pripravljeni sodelovati pri izdelovanju umetniških del z motivi iz sedanje vojne in iz ustavnega pokreta. Umetniki, ki ne žive stalno v Zagrebu, se morajo hrvatskemu domobranskemu ministrstvu javiti pisorno, nakar bodo prejeli vsa potrebitna navodila glede nameravanih umetniških del.

— Nove promete omemljive na Hrvatskem. O prometnih omejitvah na Hrvatskem, ki so jih zlasti na progi Ogulin — Split povzročili hudi snežni zameti, smo že poročali. Zadnjih nekaj dni je na Hrvatskem spet padal gost sneg, tako da so v Hercegovini morali železniški promet začasno ukiniti, vendar pa je ustaška mladina progo kimala očitila. Do hudih snežnih zametov je prišlo tudi v Gorskem Kotaru, kjer železničica komaj še zmaguje v borbi s snegom, promet z avtomobili pa je povsem ustavljen.

— Zanimivo predavanje o zgodovini Zagreba. O 700 letnici stolnega Zagreba in njegovi zgodovini smo poročali že v obširnejšem članku, te dni pa je imel o tej temi zanimivo predavanje tudi znani zagrebški zgodovinar dr. Rudolf Horvat. V glavnem je omenil, kar smo že mi objavili v našem članku, zanimiva pa je njegova izjava, da je »zlatna bula«, ki je z njo ogr-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16, 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 16.30, 18.30 in 18.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41
Velika filmska drama ljubljena in ljubo sumnja z igralci svetovnega slovesa
Zapuščena

Gorinna Luchaire — Maria Denis — Giorgio Rigato

KINO UNION • TELEFON 22-21
Muščanska salognja, počna, duhovite vedrosti petja in ljubezni

Z nasmehom v življenje
Fernand Gravey. Betty Stockfeld

KINO SLOGA • TELEFON 27-30
Izborna filmska drama, globoke življenjske vsebine

Jutri me aretrirajo
F. Marian — K. Dorsch — G. Uhlen

—lj Slovenski pianisti Osterčeva in Hraščeve gojita z vso vnemo koncertno igro na dveh klavirjih. Prvi njuni koncert v letoski sezoni je bil meseca septembra in takrat sta bili obe deležni laskavih ocen. Kritiki hvalijo njuno tehnično zrelo igro ter dognano čustveno svežo interpretacijo. Splošno se je povdarijalo kako resno sta se zavzeli obe umetnici za to panogo koncertnega udejstvovanja. Njun prihodnji koncert bo v ponedeljek 26. t. m. v mali Filharmonični dorani. Igrali bosta: Brahmsova variacija na Paganinijev temo, Terenghijeva variacija na 20 Chopinov preludij in novo skladbo Matije Tomca na narodni motiv. Zacetek koncerta bo ob pol 7. uri zvečer; predprodaja vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

VESELI TEATER

ČETRTEK OB 18.30

Naš 14. program:

Teta z Dolenskega, Stol resnice, Gobe, revijska točka, petje, ples itd.

Omislite si pravočasno vstopnice!

—lj V »Veselem teatru« je danes predstava ob 18.30. Na sporedju je naš 14. program, ki je polem smeha in zabave. Teta z Dolenskega, Stol resnice, ples, petje, revijska točka itd., vse to vsebuje naš tekoči spored. Predprodaja vstopnic ob 10.—/13. in od 16 ure dalje. Zadnje predstave tega sporeda: v soboto ob 18.30 in v nedeljo ob 14.30, 16.30 in 18.30.

—lj Za mestne revere je podarilo stalno omisilje gostilne Niko Majlajev v počaščenju pok. ge. Marije Malgajeve 174 lir. V počaščenje v Zagrebu preminulega g. Kamila pl. Mirka iz Bakama je pa nakazal 50 lir g. univ. prof. dr. Henrik Steska ter iz istega namena 30 lir ga. učiteljica Ana Steska. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem najtoplješo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi dell!

—lj V kinu Moste pride:
HOLLYWOODSKIE NORCIJE
Naravne barve! Naravne barve!

—lj Razstava slikarja Zorana Mušiča v galeriji Obersnel na Gospodarski cesti bo odprtva samo še do nedelje zvečer. Razstava dvorana je toplo zakurjena.

—lj Moškat, refško, verono, rebulo, fraskati, pinot, rizling, eviček itd. toči go stilna Lovšin.

Iz Ljubljane

—lj Se vedno hud mraz. Najmrzljivi dan v tej zimi je bil najbrž včeraj in upamo, da se miraz ne bo več stopnjeval. Davi je bilo že malo topleje, vsaj, če smemo verjeti teplomerom, kajti sicer je marsikoga še bolj zelo kakor včeraj. Včeraj je bilo ves dan izredno mrzlo, čeprav je popoldne sijalo solnce, ki so ga pešči iskali na cestah, ko so hiteli po opravkih. Najvišja temperatura je znašala včeraj v mestu na -11.4°. Najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč številke o temperaturi v času opazovanja, to se pravi ob 7. ali ob 8., med tem ko se je temperatura potem do sončnega vzhoda še zniževala. Ta ko je znašala včeraj najnižja dnevna temperatura je bila včeraj še nižja kakor so poročali listi, objavili so namreč š

Singapur – najmočnejša morska trdnjava

Središče angleškega odpora v jugovzhodni Aziji – Kako je nastala ta angleška trdnjava

sveta, toda tu, na najožjem kraju morske poti Malakka se bo nedvomno odigralo važno poglavje sedanje svetovne vojne. Prebivalstvo Malajskega polotoka imenuje Singapur že skozi stoletja »Prokleti otok« in sicer odkar je neki japonski kralj napadel ta otok in pomoril vse njegovo prebivalstvo. Vendar bi pa bil morda stal otok eden izmed neštih samo geografov znanih pustjin Vzhodne Indije. Toda sir Stamford Raffles je neprestano opozarjal angleško vlado na važnost tega koščka zemlje.

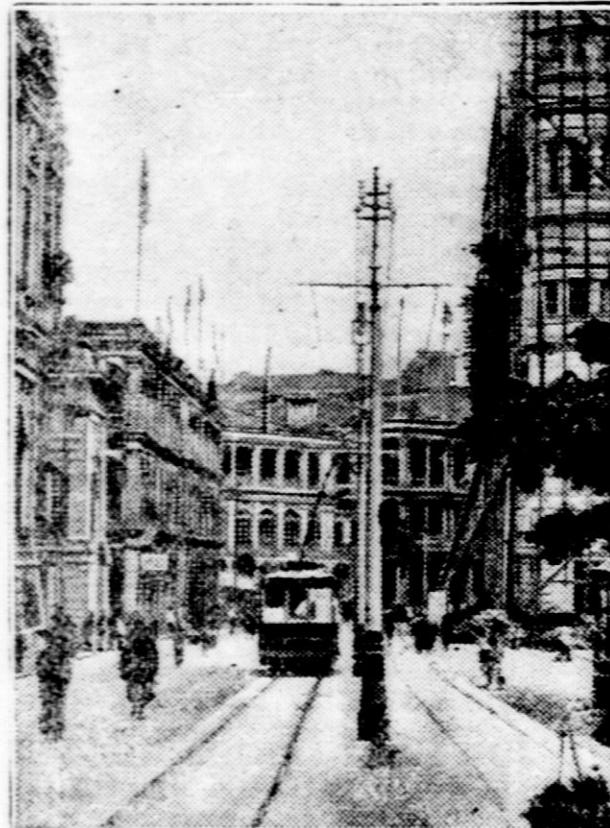
In res se je Anglia kmalu odločila za utrditev tega oporišča. Naselbine ob morski ožini, angleške »Straits Settlements« so nastale leta 1842. Vse ozemlje s Singapurom, Penangom in nekaterimi otoki je upravljala in izkorisčala do leta 1863 angleška Ost India Company, potem je pa postala njena posest angleške kolonije. Pozneje se je angleška posest vedno bolj širila proti severu do meje Tajza ali Siam. Polegoma so Angleži osvojili vse samostojne malajške države. Zdaj dela angleško državno pravo razliko med zveznimi in neveznimi malajškimi državami, kar je pa samo zunanjščina oblikov brez vsebine. Vse malajške države brez izjeme so podrejene angleški kolonialni upravi. Različka je samo v tem, da je dodeljen v neveznih malajških državah domačemu vladarju svetovalec, dočim imajo zvezne države angleške rezidente, kakor se imenuje v tem primeru najvišji predstavnik angleške oblasti. Razen verskih zadev pa nimajo domači vladarji na Malajskem po otoku nobene oblasti.

Domovina divjih živali

Ves Malajski polotok s Tajem in Burmo meri 190.000 kv. km. 7jegova največja širina je 330 km. Tropični pragozdovi pokrivajo vso delež. Tu žive v džunglah še sloni in rinoceroti, tigri in panterji, bivoli, jeleni in opice, ki jih je največ. Podnebje je tropično vroče in vlažno, saj dežuje 160 do 200 dni v letu.

Na obali in ob rekah prebivajo Malajci. Žive še primitivna plemena, zadnji ostanki prvotnega prebivalstva. V gospodarskem pogledu igra na Malajskem polotoku važno vlogo kavčuk. Že leta 1924 so pokrivala drevesa, ki dajejo kavčuk, pol milijona ha sveta. Nekaj časa je zavzemal Malajski polotok v proizvodnji kavčuka naravnost monopolski položaj. Vzhodno je tudi pridobivanje kokosovih orehov Kokosove palme zavzemajo 180.000 ha sveta. Če računamo še bogate rudnike cina nam postane jasno, kolikoga pomena je Malajski polotok za državo, ki odloča na njem. Na Malajskem polotoku se pride luje tudi riz, ki pa že davno ne zadostuje za prehrano domačega prebivalstva.

Leta 1882 so bile zgrajene v okolici Singapura prve trdnjave. V Singapur je prišel del angleškega daljnovežnega brodovja. Toda še svetovna vojna 1914–1918 je pokazala, kolikoga strateškega pomena je to oporišče. Angleži so hitro razširili utrdbe in pri tem so prišle v poštev vse pridobitve moderne tehnike. Na griču, ki obvladuje pristanišče, so postavili baterijo težkih topov in zgradili bunkere, ki se ne vidijo niti z morja, niti s kopnega. Vojaško letališče v Singapurju obsega 250 kv. km. V vojnem pristanišču se lahko ustawljajo največje ladje, pa tudi cele eskadre. Angleži so zgradili tudi velike delavnice za popravljanje ladij. En plavajoči dok je preračunan celo za ladje do 50.000 ton.

Ulica v Singapuru

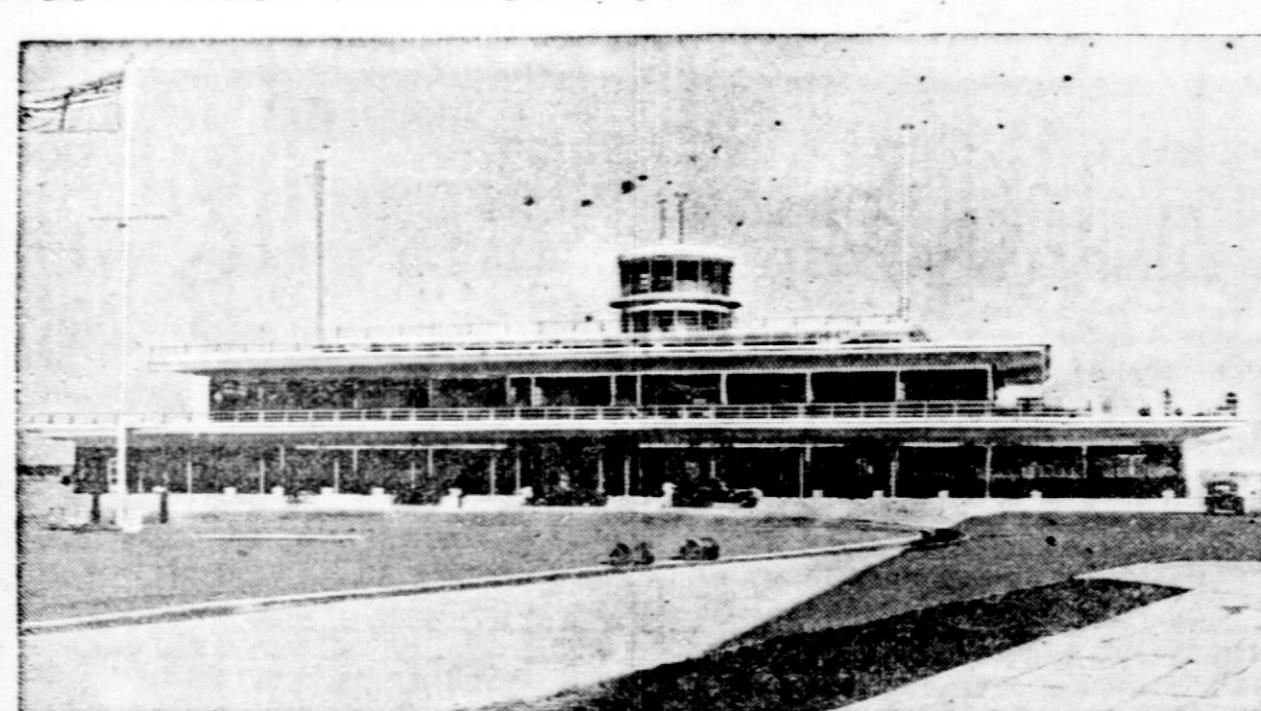
Pokrajinsko je Singapur pravljčno lepo mesto. Krasni nasadi in vrtovi, bujno tropično rastlinstvo, palatčam podobne hiše, zastražene po kamenitih levih, krasno negovani bulvari ter razkošni hoteli in zasebne palače, vse to daje Singapurju lice izredno visoko starost 150 let. Ko jo je imel še Napoleon, je bila znana po vsem mestnem okraju. Zelenkasto-rumenega papiga, ki je bila pravtvo last nekega častnika Napoleonove armale, je bila pozneje seveda delozna velike pozornosti. Pred mnogimi leti so jo pripeljali iz Italije v Buenos Aires. Napoleonu je pripadala med izgnanstvom na otoku Elbi. Nedavno je pa svojemu gospodarju v Buenos Airesu ušla. Seveda bo gospodar napeł vse sile, da jo dobri nazaj, saj je njena vrednost mnogo večja, kakor vrednost navadne papige.

Ali je Singapur nepremagljiv?

Singapur ima v strateškem položaju angleškega imperija na Dalnjem vzhodu izredno važno vlogo. On je tako rekoč nemičev in stražar vsega prostranstva od Burme preko Malaja, tja do Avstralije. Zato ni čuda, da so ga Angleži takoj utrdili. Stroški za utrdbo so značili do predanskega leta 20 milijonov funtov šterlingov. Zdaj, ko se japonska vojska bliža tej najmočnejši morski trdnjavi, zanimali pač ves svet vprašanje, ali je Singapur sploh premagljiv. V bodoče ne bo mogel nihče več voziti brez angleškega dovoljenja skozi morske ožine. Z morja bi Singapura pač ne bilo mogoče zavzeti. Zato so Angleži morda že slutili, da katere stani preti te trdnjavi največja nevarnost. Ko so bila utrdbena dela dovršena, je imela angleška vojska velike manevre, na katerih so računalni tudi s sovražno invazijo na Malajskem otoku severno od Singapura. Na manevrih je bil sovražnik gladko odbit. Ta strateški uspeh pa ni oviral Japoncev, da bi se ne odločili za iste izkrcevalne manevre, s katerimi so Angleži baje že prej računali.

Prerokovanje lorda Robertsa

Angleški feldmaršal lord Roberts je izgovoril nekoč proroške besede: Svetovna živovidina se bo nekega dne odločila pri Singapurju. Singapur gotovo ne pomeni

Novo civilno letališče v Singapuru

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

16

»Avtomobil se ni premaknil s ceste, je misil služnik sam pri sebi, »mladi človek po tem takem ni odklenil shrambe zato, da bi spravil voz... Kaj utegne biti v lopi takega, da ga zanima?«

Nekdaj je bil tam rezervni obroč, a tistega je bil markiz Henri že pred mesecem dni vzel in dal nekemu prijatelju, ki je imel voz iste znamke in je bil v zadrgi.

Aha... evo... mladi človek je stopil v vilo... hudičana! To bi si bil lahko precej misil... markizov nečak nima ključa od hišnih vrat in vselej, kadar hoče noter, pozvani pri glavnem vhodu ali pa potrka na vratca, ki vodijo v rastlinjak. Tokrat si je izbral tretjo pot... skozi lopo... kakopak... lopa ima vrata, ki vodijo v nekdanje hieve, in še ena, skozi katera prideš na vrh, v bivšo shrambo za krimo... Iz te je lahko priti v poštevje in iz podstrešja se ti je treba samo spustiti po poselskih stopnicah, pa si v rastlinjaku...

Sluga si jadrno nataknke hlače in v sami srajci in brezpetnikih kreke dol v kuhinjo... ako ga zaloti, poreče, da je imel krče v želodcu pa si je hotel se greti malce kave... a saj ve, da mladi Henri de Villeroj ne bo hodil v kuhinjo.

Leseni pod tam nekje na hodniku škrpilje, in kar je posebno zanimivo, nikjer se ne pokaže luč... Nitru služba ni pričgal luč; to bi nasprotovalo njegovi trditvi o želodcu in pogreti kavi, a zdaj ga vohunjene tolikanj zanima, da mu ni mar nočene previdnosti več.

Slišal je, kako so zastokane stopnice v knjižnico; tisto, tiko odpre vrata in se tudi sam pomakne na hodnik. Že je zasvetila v knjižnici luč; pošen žarek obseva vogal damastnega polnila z dvema grifonom, ki držita grb.

Nekdo brska med starimi knjigami, razvrščenimi v steklenih omara... kaj, vraga, utegne biti tako dragocenega med temi špehi?

Sluga gineva od želje, da bi vedel, kaj je, pa se ne upa ganiti z mesta in negibno posluša kri, ki mu utriplo po telesu.

Centralna kurjava je zaprta, toda ne zeb ga, celo potne kaplice mu rosijo čelo in zdaj pa zdaj zdravljajo nizdol ter ga šegetajo po tvistem vratu.

V knjižnici ni dragocenosti, sluga to dobro ve... umetnine so deloma v salonu, deloma pa v markizovi spalnici, v skrinjici za dragotine, skupaj z nekim starimi pismi suhim etevicami... Mešanica skoposti in romantičnosti, zgodba francoskega kralja, spletena v eno z veliko ljubezni markiza de Villeroja...

Kljuc od skrinjice je na posteljni omarici zraven ure in zlatega svinčnika... Vsak večer ga sluga vidi, ko postavi kozarc z limonado na posteljno omarico in pomaga starcu pri slačenju.

Kaj vraga neki išče mladi nečak v knjižnici? Šumastenje s papirjem... škrpljanje zapisirajoče se steklene omare... vresk stikal... tema...

Sluga se komaj utegne umakniti proti kuhinji. Skozi linico na vratih vidi mladega moža, kako odhaja z nekakšnim lepenkastim tokom pod pazduhu.

Tedaj se sluga vrne v visoko pritičje. Tu ga dobiti ropot zastora pri lopi, ki se počasi in oprezo spušča nizdol, in za tem hrč malega Forda... Avtomobil je odpeljal.

Sluga leže v posteljo, a zaspasti ne more.

Spet dežuje; škrpljanje dežja po šipah mu prodira v napete živce in povečuje nemir, ki ga je prevezel... Rad bi zaspal, pa ne more, kajti možgani mu delujejo na svojo pest, snujejo drzne doneneve in si izmislijo načrte... možgani... ta čudna centralna skrinvostnih valov, ki časih samosilno vzame človeka v svojo oblast in začne delovati po svojih tajnih, nerazumljivih zakonih...

Nazadnje mu spanec vendar že umiri razburjene duha; a to ni dobrodejno in sprostilno spanje, ampak nekakšna otplost, polna morečih prikazni, ki trajajo vse do trenutka, ko zarja pobeli zastore na oknu in ko budilka zavzoni.

Sluga zehanje vstanje in se to potres odpravi v kuhinjo kavo gret. Usta ima zaledljena, oči nabrekle: vsak trenutek ga izprelieti po hrbitu mraz.

Zloviljno popije kavo, nato gre v klet, da znova vključi centralno kurjavo.

Ob sedmih zasliši zvonec iz markizove spalnice. Hitro oblete črni suknji ter pripravi podnos s skodelico, sladkornico in ročko za mleko... Njegov redke pisarje.

obraz je zdaj spet običajni. Ko stopi v spalnico, po kateri starec nestrenpo hodi sem ter tja — široka domača halja iz rdeče svile ga dela še manjšega in še bolj klavrnega na oko — vpraša s svojim vsakdanjim glasom:

»Dobro jutro, gospod markiz... Ali je gospod markiz dobro počival?«

»Hvala, Albert, ne slab... Kakšno je vreme?«

»Dežuje, gospod markiz...«

»So listi prišli?«

»Evo jih...«

Markiz stopi v kopalnico, priže plinski ogrevalnik ter pripravi čopič in milo.

Starec posluša tleskanje ostre britve po jermenu in piše svojo kavo...

Dan je minil, ne da bi se bilo zgodilo kaj omembre vrednega.

Okroglo poldneva je markiz po kar najskrbneje opravljeni vsakdanji toaleti odšel na kratki sprechod, s katerega se je okrog štirinajstih vrnil h konsulatu.

Šele ob tej uri je mogel sluga prezračiti spalnico, zakaj ob vsakem drugem času so bila njena težka hrashtava vrata zaklenjena.

Okrog treh je Albert poprosil za dovoljenje, da sme v mesto, kar ni bilo nič nenavadnega, in star markiz je dobrohotno prikal, ko se je najprvo prepričal, da centralna kurjava dobro greje. Potem je šel v delovno sobo in sedel v običajni naslanjač, kjer je popoldne čital kako knjigo ali opravil svoje redke pisarje.

Japonski radio

Japonski radio, ki ima nemški z njim zdaj izmenjalne oddaje, je bil ustavljen poleti leta 1925 v Tokiu z majhno oddajno postajo na petih 220 vatov, zdaj je pa najmodernejsi v Aziji. Narodna radijska družba »Nipon Horo Kioke« je nedavno prenesla svoj sedež v veliko novo palačo, opremljeno zelo razkošno. Palača ma v svojih sedmih nadstropijih 16 odajnih dvoran. Glavna dvorana sega skozi tri nadstropja in je urejena za velik simfonični orkester. V njej ima prostora tudi več sto poslušalcev. Japonska ima tudi napravo za gledanje na dajavo. Slike in zvoki se pošiljajo zdaj samo za poskus iz studijskega laboratorija v Kamatahama pri Tokiu. Oddajni in spremenjeni aparati so delo japonske industrije.

Lovro Matačić na Dunaju

V dunajski operi bo gostovalo več slovenskih dirigentov. Direktor Filharmoničnega orkestra v Bukarešti George Georgescu je prevzel muzikalno naštudiranje »Aida«, kapelnik zagrebške opere Lovro Matačić bo pa vodil vprzorevit Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«, ki bo prvič vprzoren na Dunaju.

Kolibri – učitelj letalske tehnike

Na občnem zboru šlezijskih ornitologov je poročal šef ornitološkega oddelka živalskega muzeja v Berlinu dr. Karl Zimmer na podlagi filmskih posnetkov o novih važnih doganjih iz življenja ptic. S posebno lečo, ki omogoča 1500 posnetkov v sekundi, je lahko točno sledil kolibri, ko je med letanjem mahal s krili. Kolibri zamahne s krili 30 do 50krat v sekundi. Način letanja te drobne ptice se da prenesti v tehniko. Kolibri s svojim drobnim telescem je pravi učitelj moderne letalske tehnike.

Modrost v pregovorih

Japonski
Bogastvo modrost samo ovira.
Zakladi, ki jih hranišmo v duhu, ne zarjave.

Preveč je prav tako slabo, kakor premalo.
Potrjenjen je denar.
Mil obraz pri posojanju denarja — kisel pri vrčanju.

Zaba v vodnjaku ne sluti morja.
Močan vonj privablja muhe.
Preziraj malega sovražnika, upoštevaj velikega.

Kjer se rado smeje, tja rado pride bogastvo.
Ni dima brez ognja.
Cvet se ne vrne na vejo.

Kitajski
Zlato se preizkusi z ognjem, človek z zlatom.
Kdor je zahajal tigra, ga ne more več razahati.

Usoda ni tako važna kakor njen postanek.
Ob goro se človek ne more spotakniti.
Ce se bojavljivo skloniš, se skloni tudi globoko.

Tudi najboljši konj ne more nositi dveh sedel.
Čim manj si dosegel, tem več lahko še dosežeš.

Tvoje delo lahko uspeva samo, če veruješ vanj.

Nobena roža ne cvete sto dni.

Slab obrtnik zabavlja čez svoje orodje.
Najkrivočnejša tigrica je najboljša mati.
Molk škoduje redko, zgovornost pogosto.

Za mnogo denarja malo dela je tativna.

Prvi zemljevidi Nemčije